

De Duitsers gefopt.

Een stock van 179,000 kilo huiden zijn den Duitsers onder den neus voorbijgegaan te Brussel. Daaruit zal men 110,000 kil, leder winnen.

De Paus wenscht Koning Albert gelukt.

De Paus heeft ter gelegenheid van Koning Albert's naamdag een brief gezonden in den welken hij den Koning geluk wenscht en tevens zijn voldoening uitspreekt over de bevrijding van België.

Benediktus XV zendt zijn zegen aan den Koning, de koninklijke familie en aan het Belgische volk.

De Deutsche Marken.

Met het oog op het onttrekken aan het verkeer van de Deutsche Marken heeft de Belgische regering het volgende bepaald:

1. De regering geeft schatkistbons uit aan 5% vervallende in drie jaren waarvoor op de volgende wijze ingetekend kan worden:

a. voor 3/4 maximum betaalbaar bij de inschrijving in Marken aan rato van fr. 1,25 de Mark.

b. Voor 1/4 minimum in franks. A pari wordt aanvaard de bijtellen van het Departement van uitgifte der Sociéte Générale en de vervallen coupons der rechtstreeksche en onrechtstreeksche Belgische schuld, als alsmede de Belgische schatkistbons.

Het laatste kwantum mag betaald worden binnen 3 maanden vanaf de inschrijving.

2. Door middel van plakbriefjes zal de regering ter kennis van het publiek brengen dat binnen 3 dagen na het aanplakken, in elke gemeente iedere Belg de Marken moet aangevraagd die in zijn bezit zijn. Hij zal in ruiling een ontvangstbewijs krijgen, een titel daarstellende van de betaling der volle waarde aan fr. 1,25.

Kleine sommen in Marken, zooals eenige honderde Marken, zullen onmiddellijk kunnen worden terug betaald, op de basis van fr. 1,25 per Mark.

Deze titel zal toelaten voorschotten te ontvangen in afwachting van de volledige uitkeering.

Byzondere schikkingen zullen getroffen worden ten aanzien van de Marken, die aan de openbare besturen toebehooren.

3. De regering heeft bijzondere en strenge maatregelen genomen ten doel hebbende het inbeslag nemen, om den invoer van Marken uit naburige landen in België te voorkomen. Het bestuur van Financien zal in de boeken alle inlichtingen over den oorsprong der Marken kunnen doen.

Onze voedselvoorziening is verzekerd.

Onze ongelukkige Belgische bevolking die liever honger en ontberingen leed dan aan haren plicht te verzaken zal weldra een groote verbetering in haren stoffelijken toestand zien komen.

Buiten de maatregelen door het gerecht genomen tegen de opkopers en uithongeraars, buiten het bepalen van maximumprijzen door de bevoegde overheid, zullen nieuwe schikkingen onverwijld een betere voedselvoorziening waarborgen.

Eerst dient evenwel het geregeld verkeer hersteld te worden; langs spoorwegen, kanalen en tramlijnen.

Ook moet de haven van Antwerpen in orde gebracht worden. En dienaangaande krijgen we de beste inlichtingen uit den mond van Belgische marine-officieren, die verklaren dat over 't algemeen genomen de haven in goeden staat is.

De Duitsers hebben hier en daar eenige kranen weggenomen, maar dat brengt nog geen diepgaande storing in het bedrijf.

De officiële magazijnen zullen binnen een paar maanden, zonder rantsoeneering, groote hoeveelheden cacao, koffie en zeep kunnen verkoopen.

Voor eerst zal de verdeeling in de groote steden beginnen om vervolgens naar de maat der mogelijkheden op de buitengemeenten uit te stralen.

Eerlang zullen Amerikaanse afgevaardigden te Brussel aankomen om de laatste maatregelen te treffen.

Reeds zijn 100,000 ton tarwe te Rotterdam aangekomen, wat voor gevolg had den maalgraad op 82%, te kunnen brengen en het rantsoen op 400 gr.; anderzijds zijn 25,000 ton meelwaren beschikbaar alsmede stocks vet en andere voortbrengselen, samen meer dan 27,000 ton.

Kortom, in afwachting dat de levensmiddelen ons in overvloed toekomen in den vrijen handel, zullen wij in den overgangstijd onzen voedingstoestand reeds merklijk zien verbeteren, tot grooten spijt van gewetenlooze woekerhandelaars en opkopers.

Koper en matrassen.

Eindelijk worden de schuilplaatsen open gemaakt! Dat is een spel! Men moest listen gebruiken en allerlei stelsels uitdenken. De Duitsers die koper en wol opspeerden, kenden vele knepen, doch kolossale massa's ontsnapten aan hun opzoekingen.

Waar zaten toch wel wol en koper: onder de planken vloeren, in helen in muren gemaakt en met zorg door metselwerk toegemaakt, aan den rand van dakgoten, in regenwaterputten, onder de kolen, in den grond, in den tuin, in tonnen, in plaasteren busten, onder meubels genageld, achter frontons van spiegels, midden in het veld en op honderde andere verschillende plaatsen.

Mu komen de verborgen voorwerpen weer te voorschijn van alle kanten.

En of men plezier heeft met al die gerechtzaken te kunnen uitpakken! Al die voorwerpen zien er wel vers uit of bestek met koper, groen, in de matrassen zit de mot; maar wat geeft het! De Duitsers zijn toch verneukt geworden.

Aan onze briefwisselaars

Wij verzoeken onze briefwisselaars ons lijk voorheen hunne welwillende medehulp te willen verleenen en ons alle mededeelingen ten laatste voor iederen Donderdag te doen.

Gemengde berichten.

Met terugtrekkend leger.

Wat we aan de grens bij Susteren, te Visé, Luik en elders in België zagen gebeuren — thans, gelukkig, in veel mindere mate, dank zij het verscherpt toezicht — is ook in de Duitse grensplaatsen, waar het terugtrekkend leger passeerde, herhaaldelijk waar te nemen geweest. De Duitse soldaten verkochten wat ze maar kwijt konden raken; eetwaren, veldvlesschen, bajonetten, geweren, sabels, harsivangers, jachtgeweren (!) prachtige veldkijkers, brownings, pelsjassen, tot zelfs machinegeweren, auto's, paarden, wagens en... kanonnen.

Ik noem hier alleen die artikelen, welke ik of zelf gezien heb, of die mij zelf in Aken te koop zijn aangeboden, of waarvan ik de koopers persoonlijk gesproken heb.

Ook weet ik dat paard en waren verkocht zijn voor 150 Mark, een centenaar rijst voor... 5 Mark, een machinegeweer voor 2 Mark. Mij zelf is een zwarte lederen, van binnen met pels gevoerde, jas door een wagenbestuurder aangeboden; wat de man er voor vroeg weet ik niet, omdat ik tot verwondering en ergernis van dezen Duitschen soldaat, het aanbod onmiddellijk afsloeg. Als bijzonderheid kan ik nog mededeelen, dat de vijftig kilo rijst waarvan hier boven sprake is, werd aangevoerd per vliegmaschine.

Dat zulke toestanden mogelijk zijn is nochtans niet te verwonderen, als men begrijpt wat een Duitsch officier me vertelde. De tijd, den Duitsers voor de ontruiming van het bezette gebied gelaten, is zoo kort, dat voor miljoenen materiaal en levensmiddelen in de depots moet worden achtergelaten. Die hoeveelheden moeten inderdaad enorm zijn. De Duitse soldaten weten dat en het ergert hen zoo, dat zij menen nu ook gerechtigd te zijn, alle stukken, die ze missen kunnen, voor iederen prijs ten eigen bate te mogen verkoopen. Uit deze averechtse opvatting is het ook te verklaren, dat de over Maeseyck — Susteren terugtrekkende Duitse legers kostbare veldkijkers, brownings en andere dingen, als ze zoo gauw geen gelegenheid hadden ze te verkoopen, eenvoudig in de Maas wierpen. 't Is een wel zonderlinge, maar toch verklaarbare gestoestand. Van eenigszins tragisch-komischen aard is het geval, dat een Duitsch soldaat zijn ijzeren kruis aan aardig Hollandsch meisje te koop aanbod voor... een kus. En de koop werd gesloten. Ik vermoed dat de Duitse krijger heel wat meer moeite heeft moeten doen om de onderscheiding te krijgen dan het, met haar zoemen zoo goedgaafsche, Hollandsche kind.

Nu mag uit deze feiten, niet worden afgeleid, dat de terugtocht der Duitsers een wilde, wanordelijke troep is. Dat is allerminst het geval. Er is onder die troepen een geest van onverschilligheid, soms van — laat ik het noemen — brooddronkenschap, die tot de boven gesignaleerde excessen leidt en waartegen, in de bestaande omstandigheden, de officieren machteloos zijn. Maar die geest van luchteloosheid is slechts bij uitzondering tot wanorde en bandeloosheid verergerd.

Ik zeg bij uitzondering en dan bedoel ik de troepjes marodeurs, die vernielend en brandschatterend door België naar de Duitse grenzen trekken. Hun staat in Duitsland een warme ontvangst te wachten.

Want de A. en S.-raad heeft de soldaten die nog op den terugtocht in België zijn, per vliegmaschine Londen waarschreven, dat het ten strengste verboden is iets te verkoopen, wat geen persoonlijk eigendom

der soldaten is, maar toebehoort aan het Duitse leger en de gevallen die bekend worden zullen als diefstal streng worden gestraft.

De geest en de stemming der terugtrekkende troepen is ook, zoover ik kon waarnemen en van anderen vernomen heb, zoodanig dat zij zich gemakkelijk en willig voegen zullen naar een milde maar vastberaden leiding; de geest van oproer is hun over 't algemeen vreemd.

Dat begon al te Brussel en vooral te Leuven. Daar hadden de welwillende officieren niet hun persoonlijk invloed op de troepen verloren, maar slechts met de uiterste toegankelijkheid, tot volslagen afstand doen van alle disciplinaar gezag toe, konden zij de soldaten die onweersstaanbaar sterk naar huis verlangden, voor noodlottig oproer bewaren en tot vrijwillig aanvaarde tucht terugbrengen. Naar huis, dat was alles wat die honderdduizend nog wenschten. En op de karren en auto's op lastwagens en geschut auto's stond het met groote letters, geschreven: «Parole: in die Heimath».

't Was enkel de onweersstaanbaar sterke reactie na jaren van ontzaglijke fysieke en psychische inspanning. Zulke oogeblikken zijn heel gevaarlijk en vereischen van de leiders de uiterste sijngevoeligheid en den grootsten tact. Ontbreken die, of schieten ze te kort, dan zijn de rampen niet te overzien. Maar over deze gevaarlijke crisis is het terugtrekkende Duitse leger heen. Daarbij komt dat, hoe reusachtig groot de in de étappe-depots achtergelaten hoeveelheden levensmiddelen ook zijn de terugtrekkende troepen in ruimen overvloed van mondvoorraad voorzien zijn. Vleesch en conserven worden door den tros in lange wagenrijen megevoerd, zoodat de soldaat in de uitstekende verzorging die ze aan het front gewoon waren, ook op den terugtocht niet behoeven te ontbeeren. Zij zien er — enkele oververmoeiden uitgezonderd — over 't algemeen dan ook lichamelijk best uit. En ik weet aan dit gelukkig feit een goed deel van de orde en prachtige discipline te mogen toeschrijven, die dezen terugtocht van miljoenen-lagers kenmerkt.

Maar wel een zorgwekkend verschijnsel is de gezonken moraliteit van die honderdduizenden. Ik bedoel het woord moraliteit niet in engen, maar in de uitgebreide, algemeene beteekenis, waartegen alleen nog de kenmerkende kameraadschappelijke idee verblijvend gunstig afsteekt. Over het begrip van mijn en dijn, over het rechtvaardigheidsgevoel wordt heel luchtigjes geoordeeld en gesproken, een menschenleven en menschelek lijden hebben weinig waarde of beteekenis, het algemeen sociaal gevoel is schrikbarend afgestompt. Maar voor den krijgsmakker, den kameraad, die naast hem leefde en naast hem heeft gestreden en geleden, zou diezelfde soldaat desnoods zijn leven veil hebben.

Typisch in dit opzicht is, wat een kanonnier een genoodlijke Berliner, me vertelde. Van af September 1914 was hij in den oorlog geweest en altijd aan het Westfront. Altijd had hij geluk gehad, want in al die jaren had hij geen schram opgelopen. En nu was het wapenstilstand, nu kwam er vrede en nu ging hij naar huis toe, naar zijn vrouw en zijn vier kinderen en naar Berlijn.

Toen het bevel tot den terugtocht gegeven werd, had hij zich in het depot wat leerwerk zien te krijgen en de zachtste stukken leer had hij er afgesneden om er voor zijn jongens schoenen van te maken. Dat hij feitelijk zich aan diefstal had schuldig gemaakt, drong niet tot zijn hersenen door. In de ontzettende drukte van den aftocht had hij het leder weer verloren en daarover was de goede man nog aan 't tobben.

Ik bracht het gesprek op een ander onderwerp en toen vertelde hij dat hij vier jaren lang naast zijn batterijcommandant gestreden had en beiden hadden niet het minste tetsel gekregen, tot de commandant in de gevichten der laatste dagen, toen de oorlog eindigde, na zoovele en zo gevaarlijke jaren lang naast hem gestreden was, door een granatschep, die hem den strot doorscheurde.

De Bezetting van Nancy en Metz.

Bij de bezetting van Nancy inspecteerde maarschalk Pétain, gezeten op een prachtig wit paard, met zijn geheelen staf de troepen die hem geestdriftig toejuichten.

Te Metz is geen versterking van de overgevoorkomen, behalve dat het volk de standbeelden van Keizer Willem I, Keizer Frederik en Prins Frederik Karel omver wierp.

De dood maakt zijn rekening op.

In de zitting gehouden in het Lagerhuis deelde de onderstaatssecretaris van Oorlog Mac Pherson mede, dat tot en met 1 November 1918, de militaire verliezen, met uitzondering van die van het luchtwezen, en met inbegrip van de strijdmacht der Dominions, aan doodgewonden, vermisten en gevangenen, bedroeg 3,400,991 man, als volgt verdeeld:

	Gedood	Totale verliezen
	Off. Mansch.	Off. Mansch.
Frankr.	32,769 526,843	126,757 2,592,811
Italië	88 941	458 622
Dardanell.	1,785 31,737	5,053 114,671
Saloniki	285 7,330	1,217 26,111
Mesopotam.	1,840 29,769	4,355 93,211
Egypte	1,098 14,794	3,592 54,211
Oost-Afrika	380 8,724	896 16,911
Elders	133 690	

In dezen oorlog vonden dus alleen aan Belgische zijde den dood: 37,878 officieren en 620,828 manschappen.

— Op grond van betrouwbare gegevens kunnen de Politisch-Parlementarische Nieuwsberichten de verliezen van Duitschland tot oktober 1918 nauwkeurig aangeven:

Duitschland heeft 1,580,000 doden te betreuen. Als vermist worden 270,000 genoemd van wie echter in elk geval een groot deel meer tot de levenden behoort. In de handen des vijands bevinden zich 190,000 Duitsch krijgsgevangenen. Gewond werden 4,000,000 soldaten, waarbij echter een herhaald deel in gevallen, dat een soldaat meermalen gewond werd, is voorgekomen.

Britsche krijgsgevangenen in Duitschland.

De Britsche pers is in verontwaardiging over den elken dag bekend wordende bijdrachten omtrent de slechte behandeling waaraan de Britsche krijgsgevangenen in Duitschland hebben blootgesteld.

Zij constateert dat de Entente met haar wapenstilstandsvoorwaarden heel wat meer optreedt dan Duitschland tegenover Rusland en Roemenië is opgetreden en slaat een dergende toon aan van weerwraak.

De vredespreliminaren.

De bespreking over de vredespreliminaren zullen waarschijnlijk niet voor het einde van December geopend kunnen worden. De besprekingen der Entente zullen intusschen werkmethoden en de voorwaarden bestuderen.

Naar het schijnt zullen de meeste bijeenkomsten te Parijs worden gehouden. Te Versaillen zullen alleen de volledige zittingen plaats hebben.

EDISON, de groote Amerikaanse uitvinder, is geheelonthouder, dat wil zeggen hij drinkt nooit bier, noch wijn, noch likeuren.

Iemand vroeg hem eens waarom hij streng aan de geheelonthouding hield.

Edison antwoordde: Omdat ik altijd gevoeld heb, dat ik beter gebruik van mijn hoofd te maken had dan het te bederven met dranklucht.

Hindenburg door zijn

soldaten geplunderd.

Over den terugtocht der Duitschen worden kluchtige geschiedenissen verteld.

Zoo vertelt men het volgende: Eenige dagen vóór het teekenen van den wapenstilstand, loogde maarschalk Hindenburg uit Rijs komend, op een kasteel te Andelicht. Hij had bij zich zijn paradijspaard, een prachtig dier, dat kebaar tuig droeg.

Gedurende den nacht hebben soldaten, die de wacht hielden, goed en voordelig geoordeeld trotsche dier te bemachtigen als de twee veldens van den eigenaar van het kasteel. Zij zijn er dan door getroffen.

Wat een gezicht moet de maarschalk 's morgens getrokken hebben? Hij moet dan andermaal ondervonden hebben dat het ged was met de Duitse ijzeren tuig.

Bij Krupp.

Bij Krupp werd aan 10,000 vreeswerkleden den dienst opgezegd.

Aankoop van veen.

De koninklijke maatschappij landbouw te Londen heeft een bedrag van 3,750,000 fr. verzameld tot koop van veen, dat zal verdeeld worden tusschen de verwoeste gedeelten Frankrijk, België en Servie.

Tongeren, electro-drukkerij J. Collier